

Telegrafu

Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)Schimb
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea**Correspondențele**să se adreseze Redacției Telegrafu Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază**Prețul inserțiunilor:**un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit**Abonamentele și inserțiunile**să se adreseze Administrației ziarului Te-
legrafu Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congresul Asociației clerului „Andrei Șaguna” la Alba-Iulia

Implinindu-se zece ani dela unire, Asociația clerului „A. Șaguna” a hotărât ca anul acesta să-și țină congresul la Alba-Iulia și să-i dea un caracter comemorativ. Preoțimea noastră nu putea lăsa să treacă acest moment nesărbătorit. Pentru că, mai mult decât oricare alt așezământ obștesc, Biserica ortodoxă s'a identificat în trecutul întreg cu idealurile și suferințele neamului. Avea deci dreptul și datorința să se și bucure, la zece ani dela unire, de realizările din trecut și să ceară, pentru viitor, rectificările necesare istoriei. Un loc de adunare mai potrivit decât Alba-Iulia nu se putea alege. Ea e doar cetatea suferințelor și a măririi neamului nostru. Pentru Biserica românească și pentru neamul românesc de o potrivă.

Congresului nu i-a lipsit nimic nici din amploare, nici din solemnitate, nici din entuziasm. În cetatea lui Mihai Viteazul preoțimea noastră, în frunte cu ierarhii săi, și-a făcut revizuirea conștiinței și și-a luat angajamente pentru viitor.

În special ea și-a luat angajamentul solemn de a nu înceta lupta până la desăvârșita izbândă, până când sfânta noastră Biserică nu va fi așezată în situația de care de mult s'a învrednicit — pe urma nemăsuratelor jertfe ce le-a adus pentru fericirea și mărirea neamului.

*

În ziua de 6 Noembrie a. c. s'a ținut în localitate congresul asociației clerului ortodox din mitropolia Ardealului.

Dimineața s'a oficiat un serviciu divin la catedrala Unirii de către P. S. Sa Ioan Stroia, episcop militar, asistat de mai mulți preoți. La slujba religioasă au asistat toți membrii congresului, în frunte cu I. P. S. Sa Nicolae, mitropolitul Ardealului.

Congresul s'a ținut în sala «Caragiale».

Pr. G. Ciuhandu, președintele asociației clerului ortodox «Andrei Șaguna», rostește următoarea cuvântare:

Sântem cea mai veche instituție a neamului și a sufletului românesc și am venit în cetatea politică și spirituală a neamului, ca să aducem un suprem omagiu înaintașilor noștri și să ne inspirăm din faptele lor eroice.

Am venit în cetatea ortodoxiei, ca să ne reconfortăm din gloria tradițiilor religioase, ca să ne contopim sufletele, gândurile și simțirile pentru apostolatul nostru. Alba-Iulia aparține ortodoxiei. Aici am avut primele școli românești, din tiparnița acestei cetăți au eșit în negura îndepărtată a vremilor 12 cărți luminoase pentru biserica ortodoxă.

Dar Alba-Iulia cunoaște și un capitol trist pentru noi; sânt timpurile care s'au încrustat ca o Golgotă pentru biserica ortodoxă. După înfrângerea lui Mihai Viteazul, ierarhia ortodoxiei a fost dusă la eșafod, iar bisericile și capii lor persecutați până la desființare.

Avem însă o mare consolare: destinul a restabilit echilibrul istoric. Cetatea Bălgradului a recucerit zilele glorioase prin înălțarea catedralei, în care s'a încoronat primul rege al României întregite. Alba-Iulia a căpătat cea mai mare satisfacție, în ziua în care s'a făcut legământul unirii.

Am zăbovit puțin asupra trecutului, pentru că numai răcolirea lui ne poate trezi toată aprecierea zilelor de astăzi. În toate timpurile preoții ortodocși au avut conștiința misiunii istorice și fără de noi România-Mare nu se putea înfăptui. Azi când prăznuim zece ani dela unire, punem legământ, că vom aduce ca jertfă până și trupurile noastre pentru menținerea acestui sfânt patrimoniu.

Congresul de astăzi, are și un rost profesional. Ne-am adunat ca să discutăm toate problemele

de ordin spiritual, ca să închegăm cât mai puternic legătura dintre turmă și păstor și ca să facem să rodească cât mai fecund în sufletele mulțimii viața religioasă.

Cuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru NICOLAE

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a pronunțat următorul discurs (prescurtat):

Ca întotdeauna, am venit și de astădată cu mare bucurie în mijlocul congresului anual al asociației clerului. Nu puteam lipsi din rândurile preoțimei mele, căci am stat la leagănul asociației clerului și am urmărit pas cu pas activitatea ei.

A fost o idee terică ca în al zecelea an, congresul să se țină în cetatea de atâtea ori istorică. Mai presus de toate vedem în Alba-Iulia simbolul mare al unității ca neam și credință. Chiar când una din aceste unități a fost știrbită, noi ne aducem aminte de cuvântul Domnului: «Ceeace Dumnezeu a împreunat, omul să nu despartă». Unitatea națională și bisericească au biruit contra tuturor uneltirilor vrăjmașe și dacă într-o parte n'a biruit complect, va răzbi totuși mai curând sau mai târziu.

După zece ani trebuie să facem cu gândul un popas și să examinăm rezultatele asociației. Sunt mulțumit de activitatea desfășurată, cu o excepție. Țin să mărturisesc că vreau să văd o și mai strânsă solidaritate a clerului nostru, o și mai închegată legătură între noi cu frații întregii biserici (Aplauze puternice).

Această solidaritate nu vrem s'o folosim pentru satisfacerea unor interese egoiste, ci s'o punem în folosul bisericii și al neamului. N'am urmărit interese egoiste niciodată și trecutul o dovedește în chip edificator, că întotdeauna ne-am identificat cu interesele neamului.

Avem un lung program pe care în decurs de zece ani nu l-am realizat. În acest popas trebuie să spunem ceea ce am făcut și ceea ce trebuie să facem. Avem de revendicat o situație pe care n'am putut să ni-o impunem în

cei zece ani. Și să știți, situațiile nu se cerșesc și nu se dau în dar. Ele trebuie reclamate, drepturile integrale trebuie susținute și afirmate clipă cu clipă. N'am cerut o situație excepțională, ci o aplicare elementară și justă a dreptății. În comparație cu celelalte culte avem o situație nedreaptă și jignitoare. În proporție numerică noi avem episcopi mult mai puțini; apoi la fel în ce privește numărul protopoplatelor, al organelor de conducere, al parohiilor și al ajutoarelor.

Cifrele demonstrează brutal întreg regimul mașter care ni s'a creiat. Se dau anual cu 500 milioane lei mai mult pentru cultele minoritare decât pentru biserica dominantă. E aproape de necrezut când constați, că statul acesta care luptă cu o criză enormă și care este susținut de către contribuabilul ortodox, oferă altor biserică cu 500 milioane lei mai mult decât bisericii neamului.

A sosit timpul să reclamăm hotărât ceea ce ni se cuvine, și pentru dobândirea acestor drepturi nu e destul să fie numai un purtător de cuvânt, ci armata întregă a clerului și toate milioanele de ortodocși. Eu n'am venit aici numai să-mi vărs o durere din suflet, ci prin cuvântul meu să trezesc conștiința deplină a dvoastră. Am venit să văd dacă sunt general fără oaste, cum uneori mi s'a spus, sau am toată armata la spatele meu. Drept să vă mărturisesc nu am avut niciodată conștiința că sunt singur, ci că reprezint în susținerea drepturilor bisericii dominante pe toți preoții și pe toți credincioșii. M'am considerat o expresie a clerului nostru și a revendicărilor care agită sufletele. (Aplauze prelungite).

A sosit timpul să apreciem complect importanța și puterile noastre. Să ne debarasăm de conștiința de robi. Vom continua să fim robii Domnului, însă cu toată conștiința drepturilor. Vrem să ne păstrăm independența, ca să ne putem identifica cu toate interesele bisericii și ale neamului. Vrem să rămânem slujitorii evangheliei și am convingerea că nu putem fi cu nimic mai folositori.

Viața unui popor nu atârână în primul rând dela factorii ma-

terali, ci dela idealitățile spirituale, atârână dela sufletul îmbogățit prin virtuți. In această activitate nimenea nu ne poate substitui.

M'aș bucura dacă împrăștiindu-vă veți merge cu conștiința drepturilor și veți fi purtătorii acestor drepturi până la realizarea lor integrală. Să fim mai militanți și e bine să spun această în cetatea suferințelor. Să eșim din amorțeala în care am stat și să ne luăm rolul în serios.

De încheiere, la împlinirea celor zece ani de activitate, rog pe Dumnezeu să vă binecuvinteze drumurile, ca în viitor biserica ortodoxă să fie așezată la locul care i se cuvine.

Cuvântarea P. S. Episcop GRIGORIE al Aradului

P. S. Episcop Grigorie arată, că datoria clerului ortodox este de a-și închina toată viața bisericii și propovăduirii adevărului. Pentru împlinirea acestor datorii clerul să nu se dea înapoi dela nici un sacrificiu.

Congresul este cel mai bun mijloc pentru înfrățirea preoților și pentru fixarea programului de muncă.

Numai prin misionarism biserica noastră va pași pe drumul celor mai idealiste cuceriri.

Alte cuvântări

P. S. Sa episcopul Ioan Stroia vorbește despre rolul bisericii în pregătirea oștirii. Religia ortodoxă creiază ordinea spirituală în rândurile celor chemați să apere țara.

Di colonel Colbazi salută congresul în numele armatei.

Di Dr. Moise Enciu în numele ministerului cultelor, iar di Tudor Popescu în numele Societății femeilor române ortodoxe salută pe congresiști urându-le isbândă în acțiunea misionară a ortodoxismului.

După amezii, congresiștii au asistat la interesanta conferință ținută de păr. Imbroane despre: «Predica pentru zilele noastre», seara la strălucitul festival religios la care păr. Șt. Meteș a vorbit despre rolul neamului românesc în susținerea ortodoxiei orientale, iar corul Academiei teologice din Sibiu, sub conducerea dlui profesor N. Oancea a executat, cu o desăvârșită interpretare, câteva cântări religioase.

Liga culturală, după 40 de ani de existență, și-a inaugurat Joi, în ziua 7 Noembrie, palatul său din capitală, un așezământ dintre cele mai impozante ale Bucureștilor. Casa Ligii Culturale este opera dlui prof. N. Iorga, care a izbutit să înălțare în cursul anilor 1926—1929 nenumărate greutăți ce s'au ivit în calea ridicării mândrei clădiri. Inaugurarea s'a făcut în mijlocul unei distinse asistențe. Au luat parte A. S. R. Principesa mamă Elena, înaltul regent Sărățeanu, dnii miniștri, mulți profesori, preoți ș. a.

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

(Sfârșit)

VIII

Personalitatea juridică

Una din chestiunile cele mai grele și mai controversate, în legătură cu regimul Cultului catolic, este aceea a personalității juridice. După discuții și tratative s'a ajuns în sfârșit la o soluție, care dacă nu este cea mai perfectă, poate fi socotită, din punct de vedere de Stat, cel puțin ca mulțumitoare. Ea a fost cuprinsă de art. 11 al legii Cultelor în următoarea formulă:

„Organizațiile Cultelor istorice, create și reprezentate în conformitate cu sistemul lor de organizare și prevăzute în Statute [comunitățile, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitlurile, episcopii, arhiepiscopii, mitropoliile etc.], sunt persoane juridice“.

Această redacție s'a impus, în cele din urmă, prin invocarea art. 27 din legea de organizare a Bisericii ortodoxe, unde se enumără precis — fără „etc.“ din legea Cultelor — părțile constitutive cari dobândesc personalitate juridică [expresive „Biserica întregă“ a fost înlocuită, pe cale de lege, cu „Patriarhia română“.

Intru cât personalitatea juridică li s'a acordat prin lege, ea are caracter de drept public, în opoziție cu cea de drept privat, care se obține dela Tribunale.

Totuș în Concordat Vaticanul a reușit să introducă o soluție nu numai mai largă, dar și contrară celei din Legea Cultelor, Iată textul art. IX.:

„Statul recunoaște Bisericii catolice, reprezentată prin autoritățile sale ierarhice legitime, personalitatea juridică, în conformitate cu dreptul comun al țării.

In consecință, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitlurile, starostiile, abațiile, episcopii, mitropoliile și celelalte organizațiuni legal și canonic constituite, sunt persoane juridice și deplina proprietate a bunurilor lor, de ori ce natură ar fi, e garantată de Stat, conform Constituțiunii Regatului, Bisericii catolice reprezentantă prin autoritățile sale ierarhice legitime“.

O paralelă între cele două articole ne arată:

a) că numărul persoanelor juridice din Legea Cultelor a fost sporit cu «starostiile, abațiile și celelalte organizațiuni legal și canonic constituite“,

frază în care pot fi încadrate toate, dar absolut toate instituțiunile și așezămintele catolice. Din acest punct de vedere, Bisericii latine i se creiază un privilegiu față de Biserica ortodoxă.

b) că împotriva concepției de Stat, decretată în Legea Cultelor, i se recunoaște personalitatea juridică însăși Bisericii catolice și nu numai părților ei constitutive.

Și aici constatăm o privilegiere față de Biserica ortodoxă, care a fost nevoită să suporte chiar o modificare a legii sale de organizare, cum am arătat mai sus.

c) că în fine, prin Concordat Statul se angajează să garanteze Bisericii catolice deplina proprietate a bunurilor sale, și încă în conformitate cu prevederile Constituției.

Toate trei dispozițiile sunt în directă contrazicere cu legea pentru regimul general al Cultelor, dar în acelaș timp și cu principiile generale ale politicii religioase de Stat.

Prin faimoasa lui iscusință diplomatică de care a dat dovadă și de astădată, Vaticanul a atras pe reprezentanții Statului nostru în sferele unor astfel de formule savante, prin cari a izbutit să asigure Bisericii catolice cea mai privilegiată situație juridică și economică din România.

Starea legală a celorlalte Culte, în frunte cu Biserica ortodoxă, rămâne departe în urma ei.

Explicațiunile postume ce ni s'au dat în legătură cu concesiunile grave, cuprinse în acest articol, care va deveni celebru prin complicațiunile ce le va provoca, nu sunt de natură să risipească tulburarea adâncă, semănată în atâtea conștiințe românești luminate.

*

Cari sunt în schimb avantajile reale, ce se zice că decurg din convențiunea aceasta pe seama Statului nostru?

Se subliniază în primul rând unul foarte straniu, cu pretenția de a-i da o excepțională importanță politică: încetarea convulsiiunilor minoritare prin consfințirea hotarelor noastre de către Vatican.

Cum așa? Iată cum. Statul nostru are un milion și jumătate de cetățeni catolici, cari continuă să se agite în senz iredentist. De-acum ei vor fi reduși la tăcere, deoarece Șeful lor spiritual, Papa dela Roma, a încheiat cu România un Concordat, în temeiul căruia, situația Bisericii catolice se aranjează, în formă legală și mulțumitoare, potrivit cu nouile fruntării ale țării. Cu alte cuvinte, Sf. Scaun binevoiește să ne recunoască grațiile și prin deducție, urmează

să le recunoască și supușii lui duhovnicești, cetățenii unguri de religie catolică, părăsind ori ce acțiune politică centrifugală.

Nu vom tăgădui Vaticanului, autoritatea spirituală mondială de care se bucură și care desigur poate influența oamenii și în ordinea politică. Din acest punct de vedere prietenia Papalității ne poate fi utilă.

Ne întrebăm însă, dacă este normal să se atribuie Concordatului astfel de efecte miraculoase? Mai întâi, pentru că Vaticanul, deși constituit acum în Stat suveran, n'are cuvânt în chestiunile politice internaționale, fiind exclus din Societatea Națiunilor prin tratatul politic recent încheiat cu Italia.¹

Al doilea, nu putem fi atât de naivi să ne imaginăm, că, în materie de politică națională, Ungurii noștri ar consimți să rupă firele intime ce-i leagă, printr'o tradiție milenară, de Budapesta, spre a se arunca fericiți în brațele Vaticanului, atât de îndepărtat și mai ales atât de internațional.

Dealtfel, dovada imediată ne-au servit-o prin protestul solemn împotriva Concordatului, act cu substrat eminent politic și nu religios, căci i s'au asociat și maghiarii protestanți.

Iată indicațiuni cari ne demonstrează, că solidarizarea catolicilor minoritari cu Sfântul Scaun, scontată cu atâtea siguranță, nu este altceva decât o greșită și primejdioasă iluzie politică.

Ca partizani ai doctrinei realiste, preferăm să ne bizuim tot pe credința mai solidă, că siguranța hotarelor noastre politice, rezidă exclusiv în forța națională armată și în menținerea neștirbită a Tratatelor de pace.

S'a mai relevat ca un merit, că suntem cea dintâi Țara ortodoxă, care am izbutit să frângem o tradiție seculară, intrând în legături diplomatice cu Scaunul papal. Valoarea acestui „merit“ nu este tocmai încântătoare, probă ostilitatea opiniei publice, dar în plus afirmația nici nu este exactă, intru cât țări mai ortodoxe decât a noastră, încheiară de mult asemenea Concordate, ca d. p. Rusia la 1847 și Serbia în 1914.² Convenția celei din urmă, ratificată în Maiu 1915³ este și astăzi în vigoare.

Este în sfârșit un ultim argument, care se invocă pentru a dovedi, că semnarea Concordatului profită Statului nostru. Cuprinderea catolicilor

¹ Cf. art. 24. Publicat la Devoghel, o. c. pag. 262.

² Cf. R. Căndea, Concordate. Cernăuți 1922 p. 110 și urm.

³ Cf. G. Goyau, L'église libre dans l'Europe libre, Paris, ed. II 1920 pag. 107; ...en mai 1915 le gouvernement de Benoît XV ratifiât avec le cabinet serbe, ce Concordat...

minoritari în aceeași organizare bisericească cu catolicii români, fapt politic important, care asigură influența celor din urmă și va duce cu timpul la naționalizarea catolicismului din România.

Perspectiva astfel zugrăvită este de sigur frumoasă, și pentru acest cuvânt am avea motive să privim cu simpatie încheierea Concordatului. Mărturisim însă, că nu prea avem încredere în realizarea ei.

Întâi, pentru că, vechiul catolicism minoritar este contestabil mai cult, mai rafinat și mai bine organizat, cu o conștiință națională superioară catolicismului român, care deci nu-l va putea domina pe celălalt.

Al doilea, concentrarea celor două rituri nu s'a înfăptuit într-o alcătuire organică integrală, ci mai mult în ordinea economică, administrând în comun «Patrimoniul sacru» și „Fondul religionar și de studii“. Aceste averi însă cu greu vor fi puse în serviciul unei politici naționale, fiindcă destinația lor precisă este să susțină și să întărească catolicismul papal, obiectiv care mai curând unește, decât să divizeze cele două rituri.

Atunci, ne întrebăm la ce se reduce valoarea Concordatului și cui profită încheierea lui?

Răspunsul l-am putea descoperi în următoarea confesiune a organului Mitropoliei din Blaj:

„Prin această convențiune de ordin internațional, catolicismul câștigă un nou temelie de siguranță pentru existența și activitatea sa din România, iar Biserica noastră particulară, română-unită, se readuce, și pe calea unei legi a Țării, în comunitatea de interese a Bisericii române, de care voia s'o despartă cunoscuta dispoziție din art. 21 al legii Cultelor, care o prezintă drept un cult deosebit de celelalte culte catolice din Țară“.

Așadar e limpede. Concordatul asigură: expansiunea Catolicismului și internaționalizarea unei Biserici, pe care Constituția noastră o decretase instituție națională.

In paguba cui? Evident, în a celeilalte părți contractante, care din nefericire este Statul național ortodox.

Dacă subtile considerente politice, mai presus de comprehensiunea noastră, au determinat pe exponenții Statului să consimtă la încheierea acestei convențiuni, Biserica ortodoxă, în conștiința ei de păstrătoare consacrată a tezaurului

sufletesc al neamului nostru, regretă de a nu-i putea face o asemenea onoare.

Consecvență cu tot trecutul său de aprigă luptă și de nobile sbuciumări, ea își simte datoria imperioasă de a se menține fără șovăire pe înălțimile curate ale unității noastre naționale, stăpânită de acel puternic sentiment istoric, că numai păzirea ei neștirbită poate garanta tăria Statului și strălucirea neamului românesc.

Iulie 1929.

Dr. I. Mateiu.

Desvelirea Monumentului Regelui Ferdinand I la Orăștie

Conform hotărârilor trimise de guvern, inaugurarea Monumentului M. S. Regelui FERDINAND I din Orăștie, se va face, în mod irevocabil, în dimineața zilei de Duminecă 17 Noiembrie 1929.

Nu se trimit invitațiuni nouă.

Toate acele invitații care s'au făcut pentru ziua de 14 Octombrie 1929, rămân în valoare.

La serbare va lua parte întreaga Familie Regală și Înalta Regență.

— La ora 11 se face desvelirea. La ora 1 Familia Regală și Înalta Regență se retrag la gară, unde-l așteaptă masa în trenul Regal.

Poporul nostru va da negreșit strălucire serbării, aducând închinare slăvitului Rege, a cărui Monument se desvălue, și vredni cel lui tovarășe din zilele mari ale războiului de liberarea noastră, Majestății Sale Reginei MARIA.

Ziua Onomastică M. S. Regelui Mihai I

Cu tradiționala însușire românească a fost sărbătorită în Sibiu la ziua Sf. Arhangheli onomastica Majestății Sale Regelui Mihai I. În zorii zilei pe toate edificiile publice și casele particulare au fost arborate drapelul național.

În catedrală, după terminarea Sf. Liturgiei, la ora 11 s'a slujit Te Deum din partea preoșimii catedralei, iar cuvântarea ocazională a fost rostită de părintele protopop militar Dăncilă.

La acest act solemn au luat parte dnil ofițeri superiori din garnizoană în frunte cu dl general Mihalieșcu, și șefii autorităților civile în frunte cu dl prefect Dr. C. Ștefan, membrii Consiliului mitropolitan și arhiepiscopesc, profesori și elevi dela institutele de învățământ, și un număr însemnat de credincioși.

În fața catedralei era postată o companie de onoare a regimentului 90 Infanterie, cu drapelul și muzica militară.

În toate bisericile arhiepiscopiei de Alba Iulia și Sibiu, în ziua Sf-lor Arhangheli, s'au rostit rugăciuni ferbinți pentru îndelunga viață și sănătate a Majestății Sale.

Carte de folos

— Cugetări și maxime pentru viață —

Prea Sfințitul arhiepiscop Nifon Criveanu, vicarul sf. episcopii a Râmnicului Noului Severin, a publicat de curând un frumos volum de *Cugetări și maxime pentru viață* (384 pagini, 80 lei), care poate fi de mare folos tuturor păstorilor sufletești și altor intelectuali.

Autorul dă, în prefața cărții, unele lămuriri și, între altele, spune următoarele:

De câte ori am citit o carte, sau o revistă, mi-a plăcut să însemn cugetarea adâncă, gândirea înaltă, maxima înțeleaptă, comparația frumoasă și observația dreaptă ce-am întâlnit și care m'a mișcat și înălțat sufleteste. Și am ținut să le scriu, pe multe din ele, într'un caiet anume făcut pentru acest scop.

Și adesea, în zilele vieții mele, am răsfoit filele acestui caiet de culegeri și-am trăit ore întregi, sorbind din parfumul acestor cugetări: Întocmai cum ne place să umplem încăperile casei noastre cu glastre și vase cu flori și să trăim în mijlocul lor, sorbindu-le parfumul și desfășurându-ne de frumusețea lor.

Acum, iată mă hotărăsc să tipăresc aceste cugetări, la care adaug multe altele, culese în timpul din urmă.

Nu sânt numai cugetări, ci și maxime, reflexiuni, proverbe, sentințe și meditații, din diferiți filosofi, cugetători, înțelepți ai lumii, poeți, scriitori, moralști, predicatori și bărbăți de stat, din toate timpurile și din toate țările. La acestea am adăugat citațiuni biblice din Vechiul și Noul Testament, adevărate mărgăritare de mult preț.

Scopul tipării acestei culegeri este a pune la îndemâna cititorului, ca într'un manual de educație, un imens număr de maxime și cugetări, care să-i slujească de dreptar și călăuză în viață, care să-l poarte pe drumul păcii, și al desăvârșirii, către hotarele Împărăției mântuirii și fericirii veșnice.

Nădăjduesc, ca lectura acestor cugetări să dea o noțiune mai justă despre menirea înaltă a vieții omenești, să-l lumineze asupra datorilor saie ca om și creștin, să-i sâdească în inimă simțimente frumoase, să-i inspire mai multă încredere, entuziasm și optimism în viață, să-l facă mai bun și mai drept.

Intenționat am înlăturat cugetările, care duc la deznădejde, amărăciune, scepticism și pesimism.

Am așezat aceste cugetări — care privesc viața individuală și socială a omului, viața religioasă și morală a sa, viața familială și cetățenească, sănătatea trupească și suferințele sale, buna stare și fericirea sa, — le-am așezat, zic, după cuprins și în chip alfabetic, ca să poată fi mai ușor căutate și folosite.

Tipăresc această culegere de cugetări încredințat fiind, că poate să fie de folos oricărui om, căruia îi mai rămâne timp de citit și meditat, care e frământat de dorința de a se cultiva cât mai mult, de a deveni mai bun și mai drept — mai om — de a se ridica o treaptă mai sus pe calea desăvârșirii.

Poate fi de folos în deosebi mameilor în educația copiilor lor; profesorilor, institutorilor, învățătorilor și educatorilor, în îndrumarea școlărilor lor.

Predicatorii și oratorii pot găsi cu înlesnire un foarte bogat material pentru cuvântările lor.

Orce om, în orice împrejurare a vieții s'ar afla, ar putea găsi, în această culegere, o cugetare, sau alta, care să se potrivească stării lui sufleteste, nevoilor vieții sale, care să fie pentru el un îndemn la lucru, o chemare la datorie, un cuvânt de încurajare în greutățile vieții, o mângâere în zilele de suferință, o îndrumare în șovăelile și răspântiile vieții, o nădejde în clipele de amărăciune și deznădejde, o rază de lumină în întunericul nedumeririlor, un reazim în slăbiciunile ființei sale, o punte de scăpare în orele de primejdii.

Se poate, ca prin aceste cugetări să fie unele mai puțin frumoase și puternice ca altele, dar nici una nu poate face rău, sau aduce descurajare.

Prin felul lor de-a fi scurte și precise, și foarte frumoase, parcă vorbesc sufletelor noastre, doritoare de pace și reculegere, mai mult decât o carte întreagă.

Adevărul lor se impune mai mult, pare mai grav, mai sentențios, mai izbitor și mai bogat în înțelepciune!

Se șapă parcă în inima și mintea noastră, rămâne în noi, ne vorbește tot timpul, ne convinge, cedăm și-l urmăm.

Aceste cugetări pot avea înrâurire binefăcătoare, hotărâtoare asupra vieții și soartei noastre.

Am cules depe plaiurile și cămăpurile literaturilor din întreaga omenească, unele din cele mai frumoase, mai răzătoare și parfumate flori de gândire și cugetare omenească, pe care le-am legat într'un bogat mănunchi, ce bucuros îl ofer tuturor celor ce doresc să-l primească...

INFORMAȚIUNI

Desmințire. Unele ziare au anunțat că Congresul Asociației clerului «Andrei Șaguna», ținut la Alba Iulia în 6—7 Noiembrie a. c., ar fi cerut între altele încadrarea integrală a clerului în statutele funcționarilor publici. Mai departe ca salariile preoților și ale funcționarilor eclesiastici să se plătească de-acum înainte direct de către organele de stat și nu prin consiliile eparhiale.

Dăm cea mai categorică desmințire acestor neadevăruri. Congresul Asociației clerului «Andrei Șaguna», în toate debaterile și desideratele sale a stat pe punctul de vedere legal și tradițional al autonomiei bisericești. În consecință a cerut spor de întreținere de salarii, plătit și pe mai departe de către consiliile eparhiale.

De altfel desideratele congresului, în forma lor autentică, se vor publica în «Tel. Român».

Biroul Asociației clerului «Andrei Șaguna».

Implinirea unui an de guvernare s'a sărbătorit Duminecă în 10 Noiembrie, din partea partidului național-țărănesc, prin numeroase întruniri publice, ținute în diferitele orașe ale țării.

Cu scrisoarea a 12-a, din 9 Nov. 1929, adresată de dl ministru al agriculturii către plugari, se încheie șirul scrisorilor cu prețioase învățături și îndemnuri menite să trezească sufletul țărănimii și să-l pornească pe drumul cugetării și luminării agricole. Terminând cu vorbele: «Lumină! cât de multă lumină! dl ministru sfătuește plugărima: să învețe cât mai bine meseria agriculturii, așa cum o cer timpurile de azi și să se străduiească la o cât mai bună organizare pe urzeala cooperăției și sindicatelor agricole.

(141) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Criș, protopopiatul Sighișoara, se publică prin această concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B.

Concurenții vor înainta cererile și documentele convenite oficiului protopopesc Sighișoara în termenul prescris, și cu prealabila încunoștințare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 29 Oct., 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial din Criș.

Emilian Stolca
protopop.

Nr. 589/1929.

(139) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Cristian, protopopiatul Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.

2. Sesiune parohială 13 jugăre 1073° □ pământ arabil.

3. Stola obișnuită în protopopiat și aprobată de Prea veneratul consiliu arhiepiscopesc.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile, însoțite de documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în Bran, în termenul arătat, și au voie a se prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Sohodol-Bran, 28 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc al Branului în înțelegere cu consiliul parohial.

George Babeș
adm. protopopesc.

(140) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, Grânari, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.

2. Casă parohială cu pendințele necesare.

3. Sesiune parohială de 5 jug. 150 st. □ plus o grădină de 800 st. □ cu pomi roditori.

4. Câte 60 litri cereale (grâu, porumb, ovăș) dela fiecare fum de casă.

5. Stola obișnuită în tract.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite cu acte acestui oficiu protopopesc, în termenul legal, — urmând a se prezenta în parohie — pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, — pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu Consiliul parohial din Grânari.

Cohalm (Rupeni), 30 Oct. 1929.

Alexandru Brotea
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Preca.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan*. — *Anul nou*. — *Știri și fapte*: Dată menținută, Bugetul, Preoțimea și politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului și vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitații canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioșilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoțimii, Ziua temperanței, Congres, Asociația preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Școalele confesionale, Recreare și meditație religioasă, Școlare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres național bisericesc. — *Sfatul Reginei*, Turnul de fildeș. — *Măndăstire rătăcită* (versuri). — *Mai tare crucea*, de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slovă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena*. — Locașuri de închinare: *Măndăstirea Neamțului*. — *Satana și bogatul*, din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe ușa unei biserici. — *Moș Crăclun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă și rugăciune*, viața unui sat dela munte. — Înormântare. — *Isus Hristos ne cheamă*. — Locuitorii României după religie. — Din viețile Sfinților: *Sfânta Paraschiva*. — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri*: Să înființăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel**: 1. Vindecă; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoțitorii buni; 4. Grijiți de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paștile în 1929); 6. Coruri bune bisericești; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Crațul zăpezii; 12. Credința creștină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creștin?* — *Glume*. — Târgurile. Anunțuri ș. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan*. — Locașuri de închinare: *Sf. Măndăstire «Întregirea Neamului»*, din comuna Bucium, județul Făgăraș. *Sf. Măndăstire a Neamțului*. — A. S. R. Principesa *Mamă Elena* și M. S. Regele *Mihai I*. — *În oră de studiu* (M. S. Regele *Mihai I* la masa de scris).

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic (*Șematismul*) bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto poștal **Lei 10**, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

A apărut în ediție nouă și se află la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu:**

Teologia practică**Liturgia bisericeii ortodoxe**
cursuri universitare

de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
și acum din nou editate și completate

de
Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650.—, plus spese poștale Lei 30.—

Au apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Cântări funebre

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană:**

Introducere în sfintele cărți

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitropolit **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți.
Prețul Lei 400.—. La comanda se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—. Se poate comanda dela **Librăria Arhidiecezană din Sibiu**, trimițând prețul prin mandat poștal.

Ediția și tipografia arhidiecezană.